

Podstawa odpowiedzialności	Odpowiedzialność podmiotu dopuszczającego się greenwashingu	Odpowiedzialność członków Zarządu podmiotu dopuszczającego się greenwashingu
ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA Odpowiedzialności cywilnej dochodzi się przed sądami cywilnymi. Inicjatorem postępowania jest powód (osoba fizyczna lub prawna), który wnosi pozew. Sprawa toczy się między powodem a pozwanym, a o jej losach rozstrzyga sąd w wyroku. Katalog rozstrzygnięć jest przewidziany prawem. Postępowanie cywilne jest co do zasady dwuinstancyjne, co oznacza, że od wyroku sądu I instancji przysługuje odwołanie (apelacja) do sądu II instancji.		
Nieuczciwa praktyka rynkowa § Podstawa prawna: Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym Reguluje stosunki między przedsiębiorcami – rozumianymi jako osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które prowadzą działalność gospodarczą lub zawodową, nawet jeżeli działalność ta nie ma charakteru zorganizowanego i ciągłego, a także osoby działające w ich imieniu lub na ich rzecz – a konsumentami rozumianymi jako osoby fizyczne dokonujące z przedsiębiorcą czynności prawnych niezwiązanych bezpośrednio z ich działalnością gospodarczą lub zawodową. Celem regulacji jest ochrona indywidualna konsumenta poprzez przyznanie mu prawa podmiotowego do dochodzenia swoich roszczeń przed sądem cywilnym wobec przedsiębiorcy, którego działanie narusza interes indywidualny danego konsumenta. Przedmiotem regulacji są praktyki rynkowe, przez które rozumie się działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy, sposób postępowania, oświadczenie lub informację handlową, w szczególności reklamę i marketing, bezpośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta, a celem regulacji jest określenie praktyk nieuczciwych i przeciwdziałanie im w interesie konsumentów i publicznym.	Ustawa przyznaje konsumentom następujące żądania: • żądanie zaniechania praktyki; • żądanie usunięcia skutków praktyki; • żądanie złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie; • żądanie obniżenia ceny;	W sytuacji poniesienia przez spółkę szkody (np. w wyniku zasądzenia od spółki na rzecz konsumenta odszkodowania) spółka lub inna osoba mająca interes prawny (np. akcjonariusz, udziałowiec) może wystąpić z roszczeniem o naprawienie szkody na zasadach ogólnych opisanych w Kodeksie Cywilnym lub szczególnych opisanych w Kodeksie spółek handlowych (przewidziano ograniczenia).

Praktyki dzielimy na czarne i szare. Czarne są uznawane za nieuczciwe w każdym przypadku, niezależnie od okoliczności sprawy i zostały skatalogowane w art. 7. Koncepcja szarej praktyki rynkowej została stworzona z uwagi na fakt, że zamknięty katalog czarnych praktyk rynkowych może nie normować wszystkich postaci działania, na skutek których może dojść do naruszenia interesów konsumentów. W przypadku szarych praktyk rynkowych bada się, czy spełnia ona warunki opisane w definicji ogólnej (art. 4). § Najważniejsze przepisy: Praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu (art. 4 ust. 1). Za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd [...] (art. 4 ust. 2). Praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął (art. 5 ust. 1). Praktykę rynkową uznaje się za zaniechanie wprowadzające w błąd, jeżeli pomija istotne informacje potrzebne przeciętnemu konsumentowi do podjęcia decyzji dotyczącej umowy i tym samym powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął (art. 6 ust. 1). Lista szarych praktyk rynkowych zawarta w art. 7.	• żądanie naprawienia wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych, w szczególności żądanie unieważnienia umowy z obowiązkiem wzajemnego zwrotu świadczeń oraz zwrotu przez przedsiębiorcę kosztów związanych z nabyciem produktu; • żądanie zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej, ochroną dziedzictwa narodowego lub ochroną konsumentów. *Z żądaniem mogą wystąpić również inne podmioty reprezentujące interesy konsumentów (Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Finansowy, krajowa lub regionalna organizacja, której celem statutowym jest ochrona interesów konsumentów, powiatowy [miejski] rzecznik konsumentów), choć nie mogą oni domagać się zasądzenia odszkodowania ani usunięcia skutków tej praktyki.	
Czyn nieuczciwej konkurencji	Ustawa przyznaje przedsiębiorcom, których interes	W sytuacji poniesienia przez spółkę szkody (np. w wyniku

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

W ustawie ustawodawca przyznaje ochronę prawną przedsiębiorcom oraz klientom. Każdy przedsiębiorca, którego interes został naruszony lub zagrożony czynem nieuczciwej konkurencji, może wystąpić z powództwem z tego tytułu. Do naruszenia interesu przedsiębiorcy dochodzi, gdy działania (lub zaniechania) konkurenta powodują pogorszenie lub brak spodziewanej poprawy możliwości nabycia lub zbytu oferowanych dóbr i usług. Ustawa zawiera własną definicję przedsiębiorców, zgodnie z którą są nimi osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które prowadząc – chociażby ubocznie – działalność zarobkową lub zawodową, uczestniczą w działalności gospodarczej. Pojęcie „klienta” należy natomiast rozumieć szerzej niż pojęcie „konsumenta” – obejmuje ono zarówno konsumentów, jak i przedsiębiorców nabywających środki produkcji, usługi lub towary do dalszej odsprzedaży

Najważniejsze przepisy:

Czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta (art. 3 ust. 1).

Czynami nieuczciwej konkurencji są w szczególności: wprowadzające w błąd oznaczenie przedsiębiorstwa, fałszywe lub oszukańcze oznaczenie pochodzenia geograficznego towarów albo usług, wprowadzające w błąd oznaczenie towarów lub usług, naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa, nakłanianie do rozwiązania lub niewykonania umowy, naśladownictwo produktów, pomawianie lub nieuczciwe zachwalanie, utrudnianie dostępu do rynku, przekupstwo osoby pełniącej funkcję publiczną, a także nieuczciwa lub zakazana reklama, organizowanie systemu sprzedaży lawinowej, prowadzenie lub organizowanie działalności w systemie konsorcyjnym oraz nieuzasadnione wydłużanie terminów zapłaty za dostarczane towary lub wykonane usługi (art. 3 ust. 2).

został zagrożony lub naruszony następujące żądania:

- usunięcia skutków niedozwolonych działań;
- złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie;
- naprawienia wyrządzonej szkody, na zasadach ogólnych;
- wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, na zasadach ogólnych;
- zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej lub ochroną dziedzictwa narodowego – jeżeli czyn nieuczciwej konkurencji był zawiniony.

zasądzenia od spółki na rzecz kontrahenta odszkodowania) spółka lub inna osoba mająca interes prawny (np. akcjonariusz, udziałowiec) może wystąpić z roszczeniem o naprawienie szkody na zasadach ogólnych opisanych w Kodeksie Cywilnym lub szczególnych opisanych w Kodeksie spółek handlowych (przewidziano ograniczenia).

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ADMINISTRACYJNA

Postępowanie administracyjne prowadzone jest przez organ administracji państwowej. Organ inicjuje postępowanie na wniosek lub z urzędu. O sprawie rozstrzyga w decyzji administracyjnej. Katalog rozstrzygnięć przewidziany jest prawem. Postępowanie administracyjne jest co do zasady dwuinstancyjne (UWAGA! Nie w przypadku postępowania przed UOKiK). Decyzje podlegają kontroli sądowo administracyjnej, co oznacza, że przysługuje od nich skarga do sądu administracyjnego. Postępowanie przed sądami administracyjnymi jest co do zasady dwuinstancyjne.

Praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów

§ Podstawa prawna: Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

Jest to praktyka zakazana na podstawie ustawy, której celem jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów, podejmowanej w interesie publicznym.

Za przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów Ustawy prawo przedsiębiorców. Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej

Za przedsiębiorcę uznaje się także:

- 1) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, niebędące działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów PrPrzed;
- 2) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu;
- 3) osobę fizyczną, która – w rozumieniu pkt 4 – ma kontrolę nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów PrPrzed, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13;
- 4) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2, z wyłączeniem przepisów dotyczących koncentracji.

Za konsumenta uważa się konsumenta w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego tj. osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Przepisy te są źródłem odpowiedzialności administracyjnej, niezależnej od odpowiedzialności wynikającej z przepisów ustaw wspomnianych powyżej, które

W sytuacji, gdy dany czyn greenwashingowy zostanie uznany za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, ustawa przyznaje Prezesowi UOKiK zamknięty katalog rozstrzygnięć.

W decyzji uznającej daną praktykę za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów Prezes UOKiK może wskazać środki usunięcia trwających skutków naruszenia, w tym zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonych w decyzji oraz nakazać publikację decyzji w całości lub w części na koszt przedsiębiorcy. W takiej sytuacji Prezes UOKiK może na przedsiębiorcę nałożyć dodatkowe obowiązki, zmierzające do usunięcia

Prezes UOKiK posiada również uprawnienie do wymierzenia indywidualnej administracyjnej kary pieniężnej w wysokości do 2 mln zł dla osoby zarządzającej, jeśli dopuściła się ona naruszenia zakazu określonego w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Artykuł 24 zakazuje przedsiębiorcom stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w tym działań wprowadzających konsumentów w błąd, praktyk agresywnych oraz innych działań lub zaniechań, które w istotny sposób naruszają ich interesy ekonomiczne. Nałożenie indywidualnej kary pieniężnej wymaga uprzedniego wydania przez Prezesa UOKiK decyzji stwierdzającej, że przedsiębiorca stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy

są źródłem odpowiedzialności cywilnej. W praktyce oznacza to, że uznanie danego działania greenwashingowego za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów nie wyłącza ochrony oferowanej na gruncie innych ustaw.

§ Najważniejsze przepisy:

Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności:

- 1) (uchylony)
- 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji;
- 4) proponowanie konsumentom nabycia usług finansowych, które nie odpowiadają potrzebom tych konsumentów ustalonym z uwzględnieniem dostępnych przedsiębiorcy informacji w zakresie cech tych konsumentów lub proponowanie nabycia tych usług w sposób nieadekwatny do ich charakteru (art. 24 ust. 1 i 2).

skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów utrzymujących się po zaprzestaniu stosowania praktyki. Ponadto, stwierdzenie, że przedsiębiorca dopuścił się złamania zakazu naruszania zbiorowych interesów konsumentów aktualizuje kompetencję Prezesa UOKIK do nałożenia na przedsiębiorcę – w drodze decyzji – **administracyjnej kary pieniężnej w wysokości do 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara jest wymierzana za jedną praktykę rozumianą jako jeden czyn. W przypadku, gdy dany przedsiębiorca dopuszcza się wielu praktyk stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, możliwe jest prowadzenie wobec takiego przedsiębiorcy kilku odrębnych postępowań administracyjnych lub rozpatrywanie tych spraw w ramach jednego postępowania administracyjnego z**

konsumentów. Przez osobę zarządzającą rozumie się członka zarządu, prokurenta, dyrektora lub inną osobę faktycznie kierującą przedsiębiorstwem lub jego częścią, która ma realny wpływ na podejmowane decyzje i może kontrolować działania firmy.

W sytuacji poniesienia przez spółkę szkody (np. w nałożenia na nią kary pieniężnej) spółka lub inna osoba mająca interes prawny (np. akcjonariusz, udziałowiec) może wystąpić z roszczeniem o naprawienie szkody na zasadach ogólnych opisanych w Kodeksie Cywilnym lub szczególnych opisanych w Kodeksie spółek handlowych (przewidziano ograniczenia).

	założeniem, że – co do zasady – jedna kara odnosi się do jednego stwierdzonego naruszenia (jednego czynu).	
--	--	--

Niniejsze opracowanie ma charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowi porady prawnej. Przepisy prawa mogą ulec zmianie, w szczególności w związku z obowiązkiem implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/825 z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie zmiany dyrektyw 2005/29/WE i 2011/83/UE w odniesieniu do wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej poprzez lepszą ochronę przed nieuczciwymi praktykami oraz lepsze informowanie. W każdym przypadku zaleca się zasięgnięcie opinii prawnej w celu uniknięcia potencjalnych ryzyk prawnych.

Kancelaria kaluzna legal oferuje kompleksowe wsparcie w zakresie wdrażania regulacji wewnętrznych, przeprowadzania szkoleń oraz doradztwa przy przygotowywaniu kampanii marketingowych, pomagając przedsiębiorcom zabezpieczać się przed ryzykiem greenwashingu i zapewniając zgodność z obowiązującymi przepisami prawa.

kaluzna
legal

Adwokat

**Roksana
Kałużna-Bałazy**

Doradca odpowiedzialnego biznesu

☎ (+48) 515-539-787

✉ r@kaluznalegal.pl

🌐 www.kaluznalegal.pl

Dodaj mnie do listy kontaktów w telefonie skanując kod QR!